

констатација проф. Павла Николића да је овај (скупштински) систем власти у односу на друге системе власти у пракси модерне државе постигао мањи успех. Зато се и ретко примењивао у буржоаско-демократским земљама а најпотпуније је остварен у пракси француског Конвентског система (1792-1795), Париске комуне (1871), Швајцарском систему власти (1874) и организацији власти Југославије после 1953. год. И још неке земље после Првог светског рата су покушале (неуспешно) да уведу овај систем (рецимо Естонија 1920), Летонија 1922, Литванија 1922, Турска 1924, Француска 1946) док су социјалистичке државе (пре свега СССР) и формално успоставиле овај систем који се заслугом стаљинистичке праксе извргнуо у нешто што се никако не може квалификовати као скупштински систем. Нигде као у скупштинском систему не постоји такав несклад између његове теоријске концепције и практичне примене. У идеалном смислу, скупштински систем је требало да буде замена за непосредну демократију која је тешко остварљива и оно што је требало да ради цео народ то је поверено скупштини, демократски изабраној од самог народа. Иако је највише хваљен и прихваћен у социјалистичким државама, овај систем се ту најмање показао као демократски, за разлику од, рецимо, Швајцарске која је постигла много већи успех са њим и због кога ужива епитет ретке земље која може да се похвали демократским карактером своје власти. Битно обележје скупштинског система по коме се он разликује од других система власти је у томе да се код њега представничко тело (скупштина) појављује као највиши орган државне власти и практично као носилац свих функција државе, а пре свега законодавне. Најпростије речено, овај систем постоји онда када скупштина има превласт над егзекутивом која је дужна да се потчини њеној вољи и због чега ту (како каже Д. Стојановић) реално постоји само једна, одн. скупштинска власт. Скупштина се пре свега појављује као носилац законодавне функције и врши је потпуно и искључиво тако да други органи немају удела и учешћа у њеном вршењу. Немогућност других органа у скупштинском систему да учествују у доношењу законодавних аката огледа се у непостојању извесних права и средстава тих органа која они иначе имају у систему поделе власти. Ту се мисли пре свега на право законодавне санкције, апсолутног или релативног вета као и проглашења (промулгације) закона. Она су по логици скупштинског система неспојива са начелом демократског јединства власти јер значе озбиљно задирање других органа у вршење законодавне функције. У суштини, скупштински систем власти полази од начела да у држави не могу да постоје три једнаке власти. У ствари само једна од њих (скупштинска) произилази